

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBUNA GİRİŞ

Genel bakış: Mektup, yazarının kimliğini açıklamıyor. Ama tüm ipuçları, «İsa'nın sevdiği öğrenci» (Yu.13:23), yani İncil'in Yuhanna kısmını ve Esinleme'yi (Vahiy) yazan elçi Yuhanna'yı işaret ediyor. Yazar burada İsa Mesih'le ilgili kişisel deneyimlerini vurguluyor (1:1-5; 4:21). Üslup ve içerik yönünden bu mektupla İncil'in Yuhanna kısmı arasında birçok benzerlikler var. Bunun yanı sıra, elçileri izleyen ilk inanlı yazarlar Yuhanna'yı bu mektubun yazarı kabul ederler. Mektubun ne zaman ve kime yazıldığını tam bilmiyoruz. Ancak yine bu ilk yazarların yapıtlarından Yuhanna'nın İ.S. 70-100 yılları arasındaki dönemin çoğunu Efes'te geçirdiği anlaşılıyor. Elimizdeki kanıtlara göre mektup ilk kez Asya ilindeki (bugünkü Ege bölgesi) topluluklar arasında okunmaya başlandı. İlk inanlı yazarlardan biri olan İskenderiyeli Klement, Yuhanna'nın Asya ilindeki topluluklara ne denli çok ders verdiğini anlatır. Onun için mektup bu yöredeki topluluklara yazılmış olabilir. Dili oldukça yumuşaktır. Yuhanna okuyucularına, «sevgili kardeşlerim», «yavrularım», «çocuklar» diye seslenip durur.

Mektubun içeriği: Yuhanna, mektubunun birkaç amacı olduğunu söyler¹:

(a) İlk olarak Mesih'in kimliği üzerinde duruyor. Mesih, Baba'yla birlikteydi, sonra beden alıp dünyaya geldi ve bizlere göründü². O, Tanrı Oğlu'dur³; «günahları ortadan kaldırmak» ve «İblis'in yaptıklarına son vermek için»⁴ geldi. «Gerçek Olan'ı (Tanrı'yı) tanımamız için bize anlama gücü vermiştir» (5:20).

(b) Yuhanna, mektubunun ikinci amacını şöyle açıklıyor: «Bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum» (2:1). Gerçekte mektubun tamamı günah konusunu uzun uzun işler⁵. İnanan, «Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar» (3:3) ve günah içinde yaşamaz. Ne var ki, «Günahımız yok dersek, kendimizi aldattırız ve içimizde gerçek olmaz. Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır» (1:8-9). Günaha karşı sahip olduğumuz seçenek, Mesih'in buyruklarına uyup birbirimizi severek «ışıkta yürümektir»⁶. «Çünkü sevgi Tanrı'dandır...Tanrı sevgidir» (4:7-8,16).

(c) Yuhanna ayrıca, «Ben bunları Tanrı Oğlunun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilirsiniz diye yazdım» diyor (5:13). Böylesine güven veren bilgi⁷, yaşam⁸ ve iman⁹ tekrar tekrar işlenen konulardır.

(ç) Yuhanna başka bir ayette diyor ki, «Bunları, sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazmış bulunuyorum» (2:26). Yanlış öğretiyen bu kişiler, İsa'nın beden alıp dünyaya geldiğini inkâr ediyorlardı (2:18-26; 4:1-6). Mektubun önemli bir bölümü, büyük olasılıkla bu kişilerin küçümsediği gerçekleri vurgulamak için kaleme alınmıştır. Mektupta sıkça tekrarlanan kavramlardan biri de 'gerçek' kavramıdır¹⁰.

Ana hatlar:

1:1-4	Yaşam Sözü
-------	------------

1:5-2:17	Işık ve karanlık
2:18-27	Yanlış öğretiyayanlar
2:28-3:24	Günah ya da sevgi
4:1-6	Ruhları sımayın
4:7-21	Tanrı sevgidir
5:1-21	İman ve yaşam

Kaynak ayetler:

¹1:1-2; 1:3; 1:4; 2:1; 2:21; 2:26; 5:13

²1:1-4; 4:2,9

³1:3; 3:22-25; 4:14-15; 5:5,9-12,18,20

⁴1:7; 2:2; 3:5-8,16; 4:10,14

⁵1:5-2:12; 2:15-17; 3:3-12; 5:16-19

⁶1:5-7; 2:3-10,29; 3:1-3,11-24; 4:7-12; 4:16-5:3

⁷2:3-5,13-14,18,29; 3:1,6,16,19-20,24; 4:2,6-8,13,16; 5:2,20

⁸1:1-2; 2:25; 3:15; 5:11-13,16,20

⁹3:23; 4:1,16; 5:1,4-5,10-11

¹⁰1:6,8; 2:4,8,21,27; 3:18-20; 4:6; 5:6,20

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

1. Bölüm

Yaşam Sözü

Yaşam Sözüyle ilgili olarak başlangıçtan beri var olanı, işittiğimizi, gözlerimizle gördüğümüzü, seyredip ellerimizle dokunduğumuzu ilan ediyoruz. ²Yaşam açıkça görüldü, onu gördük ve ona tanıklık ediyoruz. Baba'yla birlikte¹ olup bize görünmüş olan sonsuz Yaşam'ı size ilan ediyoruz. ³Evet, sizin de bizlerle paydaşlığınız olsun diye gördüğümüzü ve işittiğimizi size ilan ediyoruz. Bizim paydaşlığımız da Baba'yla ve O'nun Oğlu İsa Mesih'ledir. ⁴Bunları size, sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz.

Işıktta yürüyelim

⁵Mesih'ten işitmiş olduğumuz ve şimdi size ilettiğimiz bildiri şudur: Tanrı ışıktır ve O'nda hiç karanlık yoktur. ⁶Eğer O'nunla paydaşlığımız var der ve karanlıkta yürürsek, yalan söylemiş ve gerçeğe uymamış oluruz. ⁷Ama kendisi ışıktta olduğu gibi, biz de ışıktta yürürsek, birbirimizle paydaşlığımız olur ve O'nun Oğlu İsa'nın kanı bizi her günahıtan arındırır. ⁸Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız ve içimizde gerçek olmaz. ⁹Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır. ¹⁰Günah işlemedik dersek, O'nu yalancı durumuna düşürmüş oluruz ve O'nun sözü içimizde olamaz.

2. Bölüm

Yavrularım, bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum. Ama birimiz günah işlerse, adil olan İsa Mesih bizi Baba'nın önünde savunur. ²Kendisi günahlarımızı ve yalnız bizim günahlarımızı değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurbandır. ³O'nun buyruklarını yerine getirirsek, O'nu tanıdığımızdan emin olabiliriz. ⁴«O'nu tanıyorum» deyip de O'nun buyruklarını yerine getirmeyen yalancıdır ve kendisinde gerçek yoktur. ⁵Ama O'nun sözüne uyanın Tanrı'ya olan sevgisi gerçekten yetkinleşmiştir. Tanrı'da olduğumuzu bununla anlarız. ⁶«Tanrı'da yaşıyorum» diyen, Mesih'in yürüdüğü yolda yürümelidir.

⁷Sevgili kardeşlerim, size yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğiniz eski buyruğu yazıyorum. Eski buyruk, işitmiş olduğunuz Tanrı sözüdür. ⁸Yine de size yeni bir buyruk yazıyorum. Bunun gerçek olduğu, Mesih'te ve sizde görülmektedir. Çünkü karanlık geçmekte, gerçek ışık şimdiden parlamaktadır. ⁹Işıktta olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden hâlâ karanlıktadır. ¹⁰Kardeşini seven, ışıktta yaşar ve başkasının tökezlemesine neden olmaz. ¹¹Ama kardeşinden nefret eden karanlıktadır; karanlıkta yürür ve nereye gittiğini bilmez. Çünkü karanlık, onun gözlerini kör etmiştir.

¹²Yavrularım, size yazıyorum.

Çünkü Mesih'in adı uğruna günahlarımız bağışlandı.

¹³Babalar, size yazıyorum.

Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyorsunuz.

Gençler, size yazıyorum.

Çünkü kötü olanı yendiniz.

Çocuklar, size yazdım.

Çünkü Baba'yı tanıyorsunuz.

¹⁴Babalar, size yazdım.

Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyorsunuz.

Gençler, size yazdım.

Çünkü güçlüsünüz

ve Tanrı'nın sözü içinizde yaşıyor.

Kötü olanı yendiniz.

¹⁵Dünyayı ve dünyaya ait şeyleri sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba'ya sevgisi yoktur. ¹⁶Çünkü dünyaya ait olan her şey, doğal benliğin tutkuları, gözün tutkuları ve maddi yaşamın verdiği gurur Baba'dan değil, dünyadandır. ¹⁷Dünya ve dünyasal tutkular geçer, ama Tanrı'nın isteğini

yerine getiren sonsuza dek yaşar.

Mesih-karşıtı

¹⁸Çocuklar, bu son saattir. Mesih-karşıtının geleceğini duydunuz. Nitekim daha şimdiden çok sayıda Mesih-karşıtı türemiş bulunuyor. Son saat olduğunu bundan biliyoruz. ¹⁹Bunlar aramızdan çıktılar, ama bizden değildiler. Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı. Ayrılmaları, hiçbirinin bizden olmadığını ortaya çıkardı. ²⁰Sizler ise kutsal Olan tarafından meshedildiniz; hepiniz bilgilisiniz. ²¹Gerçeği bilmediğinizden değil, ama gerçeği ve hiçbir yalanın gerçeğe ilgisi olmadığını bildiğinizden ötürü size yazdım. ²²İsa'nın Mesih olduğunu inkâr eden yalancı değilse, yalancı kimdir? Baba'yı ve Oğul'u inkâr eden, Mesih-karşıtıdır. ²³Oğul'u inkâr edende Baba da yoktur. Oğul'u açıkça kabul edende Baba da vardır. ²⁴Başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşasın. Eğer başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşarsa, siz de Oğul'da ve Baba'da yaşarsınız. ²⁵Mesih'in bize vaat ettiği budur, yani, sonsuz yaşamdır.

²⁶Bunları, sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazmış bulunuyorum. ²⁷Size gelince, O'ndan aldığımız Ruh⁽¹⁾ sizde kalır ve kimsenin size bir şey öğretmesine gerek yoktur. O'nun size her şeyi öğreten Ruh⁽¹⁾ gerçektir, sahte değildir. Size öğrettiği gibi, Mesih'te yaşayın.

²⁸Evet yavrularım, şimdi Mesih'te yaşayın ki, kendisi görüldüğünde cesaretimiz olsun ve geldiğinde bizler O'nun önünde utanç içinde kalmayalım. ²⁹O'nun doğru olduğunu bilerseniz, doğru olanı yapan herkesin O'ndan doğduğunu da bilirsiniz.

3. Bölüm

Tanrı'nın çocukları

Bakın, Baba bizi o kadar çok seviyor ki, bize 'Tanrı'nın çocukları' deniyor! Gerçekten de öyleyiz. Dünya Baba'yı tanımadığı için bizi de tanımıyor. ²Sevgili kardeşlerim, daha şimdiden Tanrı'nın çocuklarıyız, ama ne olacağımız henüz bize gösterilmedi. Ne var ki, Mesih görüldüğü zaman O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz. ³Mesih'te bu ümide sahip olan herkes, Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar.

⁴Günah işleyen, yasaya karşı gelmiş olur. Çünkü günah demek, yasaya karşı gelmek demektir. ⁵Mesih'in, günahları kaldırmak için ortaya çıktığını ve kendisinde günah olmadığını bilirsiniz. ⁶Mesih'te yaşayan, günah işlemez. Günah işleyen, O'nu ne görmüş, ne de tanımıştır. ⁷Yavrularım, kimse sizi aldatmasın. Mesih doğru olduğu gibi, doğru olanı yapan da doğru kişidir. ⁸Günah işleyen, İblis'tendir. Çünkü İblis, başlangıçtan beri günah işlemektedir. Tanrı'nın Oğlu, İblis'in yaptıklarına son vermek için ortaya çıktı. ⁹Tanrı'dan doğmuş olan, günah işlemez. Çünkü Tanrı'nın tohumu onda yaşar. Tanrı'dan doğmuş olduğu için günah işleyemez. ¹⁰Doğru olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen, Tanrı'dan değildir. İşte Tanrı'nın çocukları ile İblis'in çocukları böyle ayırt edilir.

Birbirimizi sevelim

¹¹Başlangıçtan beri işittiğiniz buyruk şudur: birbirimizi sevelim! ¹²Şeytan'a¹ ait olup kardeşini öldüren Kabil gibi olmayalım. Kabil kardeşini neden öldürdü? Kendi yaptıkları kötü, kardeşinin

yaptıkları doğru olduğu için onu öldürdü.

¹³Kardeşler, dünya sizden nefret ederse şaşmayın. ¹⁴Biz kardeşleri sevdiğimiz için ölümden yaşama geçtiğimizi biliyoruz. Sevmeyen, ölümden kalır. ¹⁵Kardeşinden nefret eden, katildir. Ve hiçbir katilin sonsuz yaşama sahip olmadığını bilirsiniz. ¹⁶Sevginin ne olduğunu, Mesih'in bizim uğrumuza canını vermesinden anlıyoruz. Bizim de kardeşlerimiz uğruna canımızı vermemiz gerekir. ¹⁷Eğer bir kimse dünya malına sahip olur da kardeşini ihtiyaç içinde görüp şefkatini ondan esirgerse, o kimsede Tanrı'nın sevgisi nasıl yaşar?

¹⁸Yavrularım, sözle ve dille değil, eylemle ve içtenlikle sevelim. ¹⁹⁻²⁰Böylelikle gerçeğe ait olduğumuzu bileceğiz. Yüreğimiz bizi ne zaman suçlarsa, onu Tanrı'nın önünde yatıştıracağız. Çünkü Tanrı yüreğimizden daha büyüktür ve her şeyi bilir. ²¹⁻²²Sevgili kardeşlerim, yüreğimiz bizi suçlamazsa, Tanrı'nın önünde cesaretimiz olur ve O'ndan her ne dilersek alırız. Çünkü O'nun buyruklarını yerine getiriyor ve O'nu hoşnut eden şeyleri yapıyoruz. ²³O'nun buyruğu da, Oğlu İsa Mesih'in adına inanmamız ve tıpkı İsa'nın buyurduğu gibi, birbirimizi sevmemizdir. ²⁴Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren Tanrı'da yaşar, Tanrı da o kişide yaşar. İçimizde yaşadığımızı, bize verdiği Ruh sayesinde biliriz.

4. Bölüm

Ruhları sınavın

Sevgili kardeşlerim, her ruha inanmayın. Tanrı'dan olup olmadıklarını anlamak için ruhları sınavın. Çünkü birçok sahte peygamber dünyanın her tarafına yayılmıştır. ²İsa Mesih'in beden alıp bu dünyaya geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır. Tanrı'nın Ruhunu bununla tanıyacaksınız. ³İsa'yı kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir. Böylesi, Mesih-karşıtının ruhudur. Onun geleceğini duydunuz. Zaten o şimdiden dünyadadır. ⁴Yavrularım, siz Tanrı'dansınız ve sahte peygamberleri yendiniz. Çünkü içinizdeki Ruh¹ dünyadakinden üstündür. ⁵Sahte peygamberler dünyadadır. Bu nedenle söyledikleri sözler de dünyadadır ve dünya onları dinler. ⁶Biz ise Tanrı'danız ve Tanrı'yı tanıyan bizi dinler. Tanrı'dan olmayan bizi dinlemez. Gerçeğin Ruhuyla yalan ruhunu böyle ayırt ederiz.

Tanrı sevgidir

⁷Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır. Seven herkes Tanrı'dan doğmuştur ve Tanrı'yı tanır. ⁸Sevmeyen kişi Tanrı'yı tanımış değildir. Çünkü Tanrı sevgidir. ⁹Tanrı, biricik Oğlunun aracılığıyla yaşayalım diye O'nu dünyaya gönderdi ve böylece bize olan sevgisini gösterdi. ¹⁰Tanrı'yı biz sevmiş değildik, ama O bizi sevdi ve Oğlunu günahlarımızı bağışlatan kurban olarak dünyaya gönderdi. İşte sevgi budur. ¹¹Sevgili kardeşlerim, Tanrı bizi bu kadar çok sevdiğine göre biz de birbirimizi sevmeye borçluyuz. ¹²Hiç kimse hiçbir zaman Tanrı'yı görmüş değildir. Ama birbirimizi seversek, Tanrı içimizde yaşar ve O'nun sevgisi içimizde yetkinleşmiş olur.

¹³Tanrı'da yaşadığımızı ve O'nun bizde yaşadığını, bize kendi Ruhundan vermiş olmasıyla anlıyoruz. ¹⁴Biz gördük ve tanıklık ediyoruz ki Baba, Oğlunu dünyanın Kurtarıcısı olarak gönderdi. ¹⁵Eğer bir kimse İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu açıkça kabul ederse, Tanrı onda yaşar, o da Tanrı'da yaşar. ¹⁶Tanrı'nın bize olan sevgisini tanımış ve buna inanmışızdır.

Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan, Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. ¹⁷Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kılınmıştır. Çünkü Mesih nasıl ise, biz de bu dünyada öyleyiz. ¹⁸Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi, korkuyu siler atar. Çünkü korku cezalandırılma düşüncesinden ileri gelir. Korkan kişi, sevgide yetkin kılınmış değildir. ¹⁹Biz ise seviyoruz. Çünkü önce O bizi sevdi. ²⁰Eğer bir kimse, «Tanrı'yı seviyorum» der ve kardeşinden nefret ederse, yalancıdır. Çünkü görmüş olduğu kardeşini sevmeyen, görmemiş olduğu Tanrı'yı sevemez. ²¹«Tanrı'yı seven, kardeşini de sevsin» diyen buyruğu Mesih'ten aldık.

1. Bölüm

Tanrı'nın Oğluna iman

İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven, O'ndan doğmuş olanı da sever. ²Tanrı'yı sevip buyruklarını yerine getirmekle, Tanrı'nın çocuklarını sevdiğimizi anlarız. ³Tanrı'yı sevmek, O'nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O'nun buyrukları da ağır değildir. ⁴Çünkü Tanrı'dan doğmuş olan herkes dünyayı yener. Bize dünyaya karşı zafer kazandıran, imanımızdır. ⁵İsa'nın Tanrı Oğlu olduğuna iman edenden başka dünyayı yenen kim vardır?

⁶Su ve kanla gelen¹, İsa Mesih'tir. O yalnız suyla değil, su ve kanla gelmiştir. Kendisine tanıklık eden Ruh'tur. Çünkü Ruh gerçektir. ⁷⁻⁸Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir. ⁹İnsanların tanıklığını kabul ediyoruz; oysa Tanrı'nın tanıklığı daha üstündür. Çünkü bu, Tanrı'nın tanıklığıdır, kendi Oğluyla ilgili olarak yaptığı tanıklıktır.

¹⁰Tanrı'nın Oğluna inanan, yüreğinde Tanrı'nın tanıklığına sahiptir. Tanrı'ya inanmayan ise O'nu yalancı durumuna düşürmüştür. Çünkü Tanrı'nın kendi Oğluyla ilgili tanıklığına inanmamıştır. ¹¹Tanrı'nın tanıklığı da bize sonsuz yaşam vermesidir. Bu yaşam O'nun Oğlundadır. ¹²Kendisinde Tanrı'nın Oğlu bulunanda yaşam vardır. Kendisinde Tanrı'nın Oğlu bulunmayanda yaşam yoktur.

Sonsuz yaşam

¹³Ben bunları Tanrı Oğlunun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye yazdım. ¹⁴Tanrı'nın önünde güvenimiz şu ki, O'nun isteğine uygun ne dilersek bizi işitir. ¹⁵Her ne dilersek bizi işittiğini bildiğimize göre, O'ndan dilemiş olduklarımızı aldığımızı da biliriz.

¹⁶Bir kimse kardeşinin ölümcül olmayan bir günah işlediğini görürse, onun için dua etsin. Duasıyla kardeşine yaşam verecektir. Bu, ölümcül olmayan günah işleyenler için geçerlidir. Ölümcül günah vardır, bunun için dua etsin demiyorum. ¹⁷Her kötülük günahdır, ama ölümcül olmayan günah da vardır.

¹⁸Tanrı'dan doğmuş olanın günah işlemediğini biliriz. Tanrı'dan doğmuş olan İsa Mesih böylesini korur ve kötü olan ona dokunamaz. ¹⁹Biliyoruz ki, biz Tanrı'danız, bütün dünya ise kötü olanın denetimindedir. ²⁰Yine biliyoruz ki, Tanrı'nın Oğlu gelmiş ve gerçek Olan'ı tanımamız için bize anlama gücü vermiştir. Biz gerçek Olan'dayız, O'nun Oğlu İsa Mesih'teyiz. Kendisi gerçek Tanrı ve sonsuz yaşamdır.

²¹Yavrularım, kendinizi putlardan koruyun.

1YU Dipnotları:

1:2 Baba'yla birlikte: ya da «Baba'da».

2:27 Ruh: Grekçede, «mesh» (bkz.

2:20). **3:12** Şeytan'a: Grekçede, «kötü

olana.»

4:4 içinizdeki Ruh: Grekçede, «sizde olan.»

5:6 su ve kanla gelen: yani, suyla vaftiz olup görevine başlayan ve çarşıta kanını akıtıp ölerek insanın kurtuluşunu sağlayan İsa Mesih.
